

**Міністерство освіти і науки України
Державний університет телекомунікацій
Навчально-науковий інститут менеджменту та підприємництва
Кафедра економіки, підприємництва та права**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «Трудове право»
(для студентів денної форми навчання)**

Напрями підготовки: 6.030601- Менеджмент організації та адміністрування

Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр

Методичні вказівки рекомендовано
кафедрою економіки, підприємництва та права
Протокол № 4 від 06 листопада 2015 р.
Зав. кафедри _____ В. М. Сотниченко

Київ-2015

ВСТУП

Предметом навчальної дисципліни є: Трудові правовідносини, що пов'язані із реалізацією громадянами свого конституційного права на працю. Поняття трудового права як галузі права, науки та навчальної дисципліни. Суб'єкти трудового права. Система трудового права. Джерела трудового права. Поняття та зміст колективного договору. Порядок укладання колективного договору. Поняття та характеристика трудового договору. Види та форми трудового договору, порядок укладання трудового договору. Істотні та додаткові умови трудового договору, зміна істотних умов договору. Випробування при прийнятті на роботу. Підстави припинення трудового договору. Підстави припинення трудового договору за ініціативою працівника. Підстави припинення трудового договору за ініціативою роботодавця. Підстави припинення трудового договору за ініціативою третіх осіб. Відсторонення від роботи. Порядок припинення трудового договору. Поняття робочого часу та його види. Режим та облік робочого часу. Поняття надурочних робіт та порядок їх застосування. Чергування. Час відпочинку та його характеристика. Перерви протягом робочого дня. Вихідні та святкові дні. Відпустки. Оплата праці. Нормування праці. Системи оплати праці. Порядок виплати заробітної плати. Гарантії та компенсації. Трудова дисципліна. Внутрішній трудовий розпорядок. Заохочення за успіхи в роботі. Дисциплінарна відповідальність у трудових правовідносинах. Види дисциплінарних стягнень та порядок їх застосування. Матеріальна відповідальність у трудовому праві. Види матеріальної відповідальності за шкоду заподіяну, підприємству, установі, організації. Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування. Охорона праці в трудовому праві. Охорона праці жінок. Охорона праці неповнолітніх. Охорона праці осіб зі зниженою працездатністю. Відповідальність за невиконання законодавства з охорони праці, розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на підприємствах, установах, організаціях. Трудові спори. Індивідуальні трудові спори. Порядок вирішення трудових спорів в КТС. Порядок вирішення трудових спорів в суді.

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння теоретичних знань та здобуття практичних навичок у сфері застосування норм трудового законодавства, формування у студентів правової свідомості, підвищення правової культури в сфері трудових правовідносин, що допоможе студентам, а в майбутньому працівникам підприємств, установ, організацій за допомогою норм права реалізовувати свої права та захищати їх від порушень з боку третіх осіб.

Завданням навчальної дисципліни є формування наступних умінь:

формування вмінь та навичок аналізувати характер та зміст трудових правовідносин, що виникають, змінюються та припиняються при реалізації громадянами України свого конституційного права на працю, з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки в правовідносинах, аналізувати й узагальнювати зміст нормативно правових актів у системі трудового права, порівнювати юридичні факти на основі здобутих знань та практичних ситуацій.

Тема 1. Загальні положення трудового права України

Питання для самостійного розгляду:

1. Поняття принципів трудового права України та їх зміст.
2. Система трудового права.
3. Трудові правовідносини: поняття, характерні особливості, види та зміст.
4. Склад трудових правовідносин.
5. Суб'єкти трудових правовідносин, їх поняття та правове положення.
6. Працедавець як суб'єкт трудового права.
7. Найманий працівник як суб'єкт трудового права.
8. Трудовий колектив як суб'єкт трудового права.
9. Профспілка як суб'єкт трудового права.

Література:

1. Конституція України 1996 р.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1974 р. №322-VIII
3. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. І доп. / За ред.. П.Д.Пилипенка. – К.:Істина, 2010.- 208 с.
4. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За ред. П.Д.Пилипенка. –К., 2004.- 536 с.
5. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За аг.ред.. Н.М.Хуторян. – К., 2004
6. Трудове право України: Підручн. / За ред. Н. Б.Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К., 2001.
7. Ротань В.Г., Зуб І.В., Сонін О.Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 13-е вид., доповнене та перероблене. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010 – 680с.
8. О.Ф.Скакун Теорія держави і права – Харків: Консум, 2001.
9. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави: вид. 5-е, зі змінами. Навч. посібник – К.: Атіка, 2001р.
10. Стичинський Б.С. та ін.. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю. – К., 2001. – 1072 с.
11. Козак З.Я. Контракт за трудовим договором: Навч. посібн. – Львів, 1998.- 28 с.
12. Жернаков В.В. Договори про працю у трудовому та цивільному праві // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 2000. - №1. – С. 92-97.

Тема 2. Колективний договір

Питання для самостійного розгляду:

1. Поняття та зміст соціального партнерства. Розмежування понять колективний договір та колективна угода.
2. Поняття, зміст та сторони колективного договору.
3. Порядок укладення колективного договору.
4. Правовий статус профспілок в трудовому праві України.
5. Порядок та особливості вирішення спорів, що виникають при укладанні, зміні та виконанні колективних договорів і угод.

Література:

1. Конституція України 1996 р.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1974 р. №322-VIII
3. Закон України «Про колективні договори і угоди» № 3356-XII 01.07.1993 р.
4. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» № 1045-XIV 15.09.1999 р.
5. Закон України «Про охорону праці» № 2694-XII 14.10.1992р.
6. Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. – Х.: Консум, 1998р.
7. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. І доп. / За ред.. П.Д.Пилипенка. – К.:Істина, 2010.- 208 с.
8. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За ред. П.Д.Пилипенка. –К., 2004.- 536 с.
9. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За аг.ред.. Н.М.Хуторян. – К., 2004
- 10.Трудове право України: Підручн. / За ред. Н. Б.Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К., 2001.
- 11.Ротань В.Г., Зуб І.В., Сонін О.Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 13-е вид., доповнене та перероблене. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010 – 680с.
- 12.О.Ф.Скакун Теорія держави і права – Харків: Консум, 2001.
- 13.Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави: вид. 5-е, зі змінами. Навч. посібник – К.: Атіка, 2001р.
- 14.Стичинський Б.С. та ін.. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю. – К., 2001. – 1072 с.
- 15.Чанишева Г.І. Колективні відносини в сфері праці: теоретико-правовий аспект: Монографія. – Одеса, 2001. – 328 с.

Тема 3. Трудовий договір

Питання для самостійного розгляду:

1. Трудовий контракт як вид трудового договору та його особливості.
2. Загальний порядок укладення трудового договору.
3. Гарантії при прийнятті на роботу.
4. Поняття трудової функції і місця роботи за трудовим договором.
5. Поняття фактичного допуску до роботи та його правове значення.
6. Зміст трудового договору, форма та строки.
7. Зміна істотних умов праці: порядок проведення та правові наслідки.
8. Припинення трудового договору, порядок та правові наслідки.
9. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника.
10. Розірвання трудового договору з ініціативи працедавця.
11. Розірвання трудового договору з ініціативи третіх осіб.
12. Поняття відсторонення від роботи і його відмінність від розірвання трудового договору.

Література:

Література:

- 13.Конституція України 1996 р.

14. Кодекс законів про працю України від 10.12.1974 р. №322-VIII
15. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. І доп. / За ред.. П.Д.Пилипенка. – К.: Істина, 2010.- 208 с.
16. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За ред. П.Д.Пилипенка. – К., 2004.- 536 с.
17. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За аг.ред.. Н.М.Хуторян. – К., 2004
18. Трудове право України: Підручн. / За ред. Н. Б.Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К., 2001.
19. Ротань В.Г., Зуб І.В., Сонін О.Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 13-е вид., доповнене та перероблене. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010 – 680с.
20. О.Ф. Скакун Теорія держави і права – Харків: Консум, 2001.
21. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави: вид. 5-е, зі змінами. Навч. посібник – К.: Атіка, 2001р.
22. Стичинський Б.С. та ін.. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю. – К., 2001. – 1072 с.
23. Козак З.Я. Контракт за трудовим договором: Навч. посібн. – Львів, 1998.- 28 с.
24. Жернаков В.В. Договори про працю у трудовому та цивільному праві // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 2000. - №1. – С. 92-97.

Тема 4. Робочий час та час відпочинку

Питання для самостійного розгляду:

1. Правові нормативи робочого часу.
2. Поняття і види робочого тижня, робочої зміни та робочого дня.
3. Нормальна тривалість робочого часу.
4. Правове регулювання неповного та скороченого робочого часу.
5. Тривалість роботи напередодні святкових, вихідних і неробочих днів.
6. Поняття надурочних робіт та порядок їх застосування.
7. Правове регулювання роботи в нічний час.
8. Право на відпустку.
9. Щорічні відпустки, їх види та порядок надання.
10. Соціальні відпустки, підстави їх надання і тривалість.
11. Відпустки без збереження заробітної плати.
12. Поняття та характеристика творчих відпусток.
13. Поняття та характеристика соціальних відпусток.

Література:

1. Конституція України 1996 р.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1974 р. №322-VIII
3. Закон України “Про відпустки” №504/96-ВР 15.11.1996р.
4. Закон України “Про оплату праці” №108/95-ВР 24.03.1995р.
5. Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. – Х.: Консум, 1998р.
6. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. І доп. / За ред.. П.Д.Пилипенка. – К.: Істина, 2010.- 208 с.

7. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За ред. П.Д.Пилипенка. –К., 2004.- 536 с.
8. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За аг.ред.. Н.М.Хуторян. – К., 2004
9. Трудове право України: Підручн. / За ред. Н. Б.Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К., 2001.
- 10.Ротань В.Г., Зуб І.В., Сонін О.Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 13-е вид., доповнене та перероблене. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010 – 680с.
- 11.Юридична енциклопедія: в 6т. / Редком.: Ю.С.Шемшученко (відп.ред.) та інші – К.: “Укр.енцикл.”, 1998р.
- 12.Колот А.М. Оплата праці на підприємстві: організація та удосконалення. – К., 1997.
- 13.Гончарова Г.С., Жернаков В.В., Прилипко С.Н. Трудовое право в вопросах и ответах / учебно-справочное пособие – Одисей – Харьков –2000г.
- 14.О.Ф.Скакун Теорія держави і права – Харків: Консум, 2001.
- 15.Стичинський Б.С. та ін.. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю. – К., 2001. – 1072 с.

Тема 5. Нормування праці та оплата праці

Питання для самостійного розгляду:

1. Державне регулювання заробітної плати.
2. Поняття мінімальної заробітної плати, порядок встановлення і перегляду її розміру.
3. Договірне регулювання заробітної плати.
4. Оплата праці за сумісництвом.
5. Оплата праці за контрактом.
6. Нормування праці: норми виробітку, норми часу, норми обслуговування.
7. Порядок запровадження, заміни і перегляду норм праці.
8. Умови праці, які мають враховуватись при розробленні норм праці.
9. Тарифна система і її елементи.
- 10.Порядок виплати заробітної плати.
11. Обчислення середнього заробітку.
12. Винагорода за наслідками роботи за рік.
13. Винагорода за вислугу років.
14. Порядок обчислення заробітку тим, кому надається відпустка.
15. Поняття відрахувань із заробітної плати та обмеження щодо них.
16. Поняття гарантійних виплат та їх види.
17. Поняття компенсаційних виплат та їх види.

Література:

1. Конституція України 1996 р.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1974 р. №322-VIII
3. Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. – Х.: Консум, 1998р.
4. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. І доп. / За ред.. П.Д.Пилипенка. – К.:Істина, 2010.- 208 с.

5. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За ред. П.Д.Пилипенка. –К., 2004.- 536 с.
6. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За аг.ред.. Н.М.Хуторян. – К., 2004
7. Трудове право України: Підручн. / За ред. Н. Б.Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К., 2001.
8. Ротань В.Г., Зуб І.В., Сонін О.Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 13-е вид., доповнене та перероблене. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010 – 680с.
9. О.Ф.Скакун Теорія держави і права – Харків: Консум, 2001.
- 10.Стичинський Б.С. та ін.. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю. – К., 2001. – 1072 с.

Тема 6. Охорона праці

Питання для самостійного розгляду:

1. Законодавство про охорону праці.
2. Органи державного управління охороною праці.
3. Органи державного нагляду за охороною праці.
4. Стимулювання охорони праці.
5. Регулювання охорони праці у колективному договорі, угоді.
6. Охорона праці жінок.
7. Охорона праці неповнолітніх.
8. Охорона праці інвалідів.
9. Норми і правила з техніки безпеки і виробничої санітарії, обов'язкові для власника і уповноваженого ним органу.
10. Номенклатура заходів по охороні праці.
11. Стандарти по охороні праці.
12. Навчання з питань охорони праці.
13. Розслідування і облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.
14. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці

Література:

1. Конституція України 1996 р.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1974 р. №322-VIII
3. Закон України «Про колективні договори і угоди» № 3356-XII 01.07.1993 р.
4. Закон України “Про охорону праці” № 2694-XII 14.10.1992р.
5. Закон України “ Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні” № 875-XII 21.03.1991р.
6. Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. – Х.: Консум, 1998р.
7. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. / За ред.. П.Д.Пилипенка. – К.:Истина, 2010.- 208 с.
8. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За ред. П.Д.Пилипенка. –К., 2004.- 536 с.
9. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За аг.ред.. Н.М.Хуторян. – К., 2004

10. Трудове право України: Підручн. / За ред. Н. Б.Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К., 2001.
11. Ротань В.Г., Зуб І.В., Сонін О.Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 13-е вид., доповнене та перероблене. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010 – 680с.
12. Юридична енциклопедія: в 6т. / Редком.: Ю.С.Шемшученко (відп.ред.) та інші – К.: “Укр.енцикл.”, 1998р.
13. Пилипенко П.Д. Проблеми теорії трудового права: Монографія. – Львів. – 1999. -214 с.
14. Гончарова Г.С., Жернаков В.В., Прилипко С.Н. Трудовое право в вопросах и ответах / учебно-справочное пособие – Одисей – Харьков –2000г.

Тема 7. Дисципліна праці.

Питання для самостійного розгляду:

1. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку.
2. Методи забезпечення порядку на підприємствах, в установах, організаціях.
3. Поняття дисциплінарної відповідальності працівників.
4. Види дисциплінарної відповідальності.
5. Поняття дисциплінарного проступку.
6. Види дисциплінарних стягнень.
7. Строки для застосування дисциплінарних стягнень.
8. Оскарження і зняття дисциплінарних стягнень.

Література:

1. Конституція України 1996 р.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1974 р. №322-VIII
3. Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. – Х.: Консум, 1998р.
4. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. І доп. / За ред.. П.Д.Пилипенка. – К.:Істина, 2010.- 208 с.
5. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За ред. П.Д.Пилипенка. –К., 2004.- 536 с.
6. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За аг.ред.. Н.М.Хуторян. – К., 2004
7. Трудове право України: Підручн. / За ред. Н. Б.Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К., 2001.
8. Ротань В.Г., Зуб І.В., Сонін О.Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 13-е вид., доповнене та перероблене. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010 – 680с.
9. Словарь терминов по теории государства и права: Учебное пособие. Рук. авт. кол. Н.И.Панов. – Х.: Основа, 1997г.
10. Гончарова Г.С., Жернаков В.В., Прилипко С.Н. Трудовое право в вопросах и ответах / учебно-справочное пособие – Одисей – Харьков –2000г.
11. Ф.Скакун Теорія держави і права – Харків: Консум, 2001.
12. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави: вид. 5-е, зі змінами. Навч. посібник – К.: Атіка, 2001р.

13.Стичинський Б.С. та ін.. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю. – К., 2001. – 1072 с.

Тема 8. Матеріальна відповідальність в трудовому праві

Питання для самостійного розгляду:

1. Поняття та підстави матеріальної відповідальності сторін трудового договору.
2. Відмінність матеріальної відповідальності працівників за трудовим правом від майнової відповідальності за цивільним правом.
3. Поняття категорії нормального виробничо-господарського ризику.
4. Підстави і умови матеріальної відповідальності.
5. Обмежена матеріальна відповідальність працівників.
6. Повна матеріальна відповідальність працівників за шкоду, заподіяну підприємствам, установам, організаціям.
7. Випадки застосування повної матеріальної відповідальності.
8. Визначення розміру шкоди.
9. Правила обчислення розміру шкоди при притягненні працівника до матеріальної відповідальності.
10. Обставини, які підлягають врахуванню при визначенні розміру відшкодування.
11. Порядок покриття шкоди, заподіяної працівником.

Література:

1. Конституція України 1996 р.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1974 р. №322-VIII
3. Закон України “ Про прожитковий мінімум ” № 966-XIV 15.07.1999р.
4. Закон України “ Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні” № 875-XII 21.03.1991р.
5. Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. – Х.: Консум, 1998р.
6. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. І доп. / За ред.. П.Д.Пилипенка. – К.:Істина, 2010.- 208 с.
7. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За ред. П.Д.Пилипенка. –К., 2004.- 536 с.
8. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За аг.ред.. Н.М.Хуторян. – К., 2004
9. Трудове право України: Підручн. / За ред. Н. Б.Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К., 2001.
- 10.Ротань В.Г., Зуб І.В., Сонін О.Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 13-е вид., доповнене та перероблене. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010 – 680с.
- 11.Словарь терминов по теории государства и права: Учебное пособие. Рук. авт. кол. Н.И.Панов. – Х.: Основа, 1997г.
- 12.Жернаков В.В. Поняття примусової праці за законодавством України // Право України. -1997. - №10. – С. 35-39, 43.
- 13.Козак З.Я. Контракт за трудовим договором: Навч. посібн. – Львів, 1998.- 28 с.

14. Гончарова Г.С., Жернаков В.В., Прилипко С.Н. Трудовое право в вопросах и ответах / учебно-справочное пособие – Одисей – Харьков – 2000г.
15. Трудові спори: законодавство, коментар, судова практика / Упорядники: В.А. Скорбагатько, М.Т. Федимин. – К.: Істина, 2000р.
16. О.Ф. Скакун Теорія держави і права – Харків: Консум, 2001.
17. Хуторян Н.М. Теоретичні проблеми матеріальної відповідальності сторін трудових правовідносин: Монографія. – К., 2002. – 264 с.

Тема 9. Трудові спори та порядок їх вирішення

Питання для самостійного розгляду:

1. Порядок розгляду колективних трудових спорів /конфліктів/.
2. Органи по розгляду колективних трудових спорів /конфліктів/.
3. Страйк як крайній засіб вирішення колективних трудових спорів.
4. Умови визнання страйку законним.
5. Поняття нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю як гарантія охорони трудових прав працюючих.

Література:

1. Конституція України 1996 р.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1974 р. №322-VIII
3. Закон України «Про колективні договори і угоди» № 3356-XII 01.07.1993 р.
4. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» № 1045-XIV 15.09.1999 р.
5. Закон України “ Про судоустрій і статус суддів ” від 07.07.2010 № 2453-VI.
6. Трудові спори: законодавство, коментар, судова практика / Упорядники: В.А. Скорбагатько, М.Т. Федимин. – К.: Істина, 2000р.
7. Буряк В.Я. Трудові спори: порядок їх вирішення в Україні. – К., 2003.
8. Колективні трудові спори. / За заг. ред.В.М. Руденка. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 384с.
9. О.Ф. Скакун Теорія держави і права – Харків: Консум, 2001.
10. Сличинський Б.С. та ін.. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю. – К., 2001. – 1072 с.
11. Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. – Х.: Консум, 1998р.
12. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. І доп. / За ред.. П.Д.Пилипенка. – К.:Істина, 2010.- 208 с.
13. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За ред. П.Д.Пилипенка. –К., 2004.- 536 с.
14. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За аг.ред.. Н.М.Хуторян. – К., 2004
15. Трудове право України: Підручн. / За ред. Н. Б.Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К., 2001.
16. Ротань В.Г., Зуб І.В., Сонін О.Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 13-е вид., доповнене та перероблене. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010 – 680с.
17. Гончарова Г.С., Жернаков В.В., Прилипко С.Н. Трудовое право в вопросах и ответах / учебно-справочное пособие – Одисей – Харьков – 2000г.

18.Дмитренко Ю.П. Трудове право України: підручник / Ю.П. Дмитренко. – К.:Юрінком Інтер, 2009. – 624с.

Тема 10. Гарантії та компенсації в трудовому праві.

Питання для самостійного розгляду:

1. Поняття зайнятості населення.
2. Державна політика у сфері зайнятості населення зайнятість.
3. Правові відносини органів працевлаштування з підприємством, організаціями.
4. Правові відносини органів працевлаштування з громадянами.
5. Права і обов'язки громадян, які звернулися за працевлаштуванням.
6. Права і обов'язки підприємств, установ, організацій у реалізації державної політики зайнятості населення.

Література:

1. Конституція України 1996 р.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1974 р. №322-VIII
3. Закон України «Про колективні договори і угоди» № 3356-XII 01.07.1993 р.
4. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» № 1045-XIV 15.09.1999 р.
5. Закон України “Про відпустки” №504/96-ВР 15.11.1996р.
6. Закон України “Про оплату праці” №108/95-ВР 24.03.1995р.
7. Закон України “ Про прожитковий мінімум ” № 966-XIV 15.07.1999р.
8. Закон України “Про охорону праці” № 2694-XII 14.10.1992р.
9. Закон України “ Про зайнятість населення ” № 803-XII 01.03.1991р.
- 10.Закон України “ Про професійний розвиток працівників ” №504/96-ВР 15.11.1996р.
- 11.Закон України “ Про судоустрій і статус суддів ” від 07.07.2010 № 2453-VI.
- 12.Закон України “ Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні” № 2998-XII 05.02.1993р.
- 13.Закон України “ Про забезпечення молоді, яка отримала вищу або професійно-технічну освіту, першим робочим місцем з наданням дотації роботодавцю ” № 2150-IV 04.11.2004р.
- 14.Закон України “ Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” № 3551-XII 22.10.1993р.
- 15.Закон України “ Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні” № 875-XII 21.03.1991р.
- 16.Правила відшкодування власником підприємства, установи та організації або уповноваженим ним органом шкоди, завданої робітнику пошкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків. Затв. Постановою Кабінету Міністрів України №472 23.06.1993р.
- 17.Закон України “Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” № 1058-IV 09.07.2003р.
- 18.Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. – Х.: Консум, 1998р.
- 19.Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. І доп. / За ред.. П.Д.Пилипенка. – К.:Істина, 2010.- 208 с.

- 20.Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За ред. П.Д.Пилипенка. –К., 2004.- 536 с.
- 21.Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За аг.ред.. Н.М.Хуторян. – К., 2004
- 22.Трудове право України: Підручн. / За ред. Н. Б.Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К., 2001.
- 23.Ротань В.Г., Зуб І.В., Сонін О.Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 13-е вид., доповнене та перероблене. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010 – 680с.
- 24.Жернаков В.В. Поняття примусової праці за законодавством України // Право України. -1997. - №10. – С. 35-39, 43.
- 25.Гончарова Г.С., Жернаков В.В., Прилипко С.Н. Трудовое право в вопросах и ответах / учебно-справочное пособие – Одисей – Харьков –2000г.
- 26.Трудові спори: законодавство, коментар, судова практика / Упорядники: В.А. Скорбагатько, М.Т. Федимин. – К.: Істина, 2000р.

VII. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Нормативно – правова література:

Основна література:

1. Конституція України 1996 р.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1974 р. №322-VIII
3. Закон України «Про колективні договори і угоди» № 3356-XII 01.07.1993 р.
4. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» № 1045-XIV 15.09.1999 р.
5. Закон України “Про відпустки” №504/96-ВР 15.11.1996р.
6. Закон України “Про оплату праці” №108/95-ВР 24.03.1995р.
7. Закон України “ Про прожитковий мінімум ” № 966-XIV 15.07.1999р.
8. Закон України “Про охорону праці” № 2694-XII 14.10.1992р.
9. Закон України “ Про зайнятість населення ” № 803-XII 01.03.1991р.
10. Закон України “ Про професійний розвиток працівників ” №504/96-ВР 15.11.1996р.
11. Закон України “ Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні” № 2998-XII 05.02.1993р.
12. Закон України “ Про забезпечення молоді, яка отримала вищу або професійно-технічну освіту, першим робочим місцем з наданням дотації роботодавцю ” № 2150-IV 04.11.2004р.
13. Закон України “ Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” № 3551-XII 22.10.1993р.
14. Закон України “ Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні” № 875-XII 21.03.1991р.
15. Правила відшкодування власником підприємства, установи та організації або уповноваженим ним органом шкоди, завданої робітнику пошкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків. Затв. Постановою Кабінету Міністрів України №472 23.06.1993р.
16. Закон України “Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” № 1058-IV 09.07.2003р.
17. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні ”від 21.05.1997р. № 280/97-ВР
18. Закон України “ Про судоустрій і статус суддів ” від 07.07.2010 № 2453-VI.

19. Закон України “Про державну службу” 16.12.1993р.
20. Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. – Х.: Консум, 1998р.
21. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. І доп. / За ред. П.Д.Пилипенка. – К.:Істина, 2010.- 208 с.
22. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За ред. П.Д.Пилипенка. –К., 2004.- 536 с.
23. Трудове право України: Академічний курс: Підручн. / За аг.ред. Н.М.Хуторян. – К., 2004
24. Трудове право України: Підручн. / За ред. Н. Б.Болотіної, Г.І. Чанишевої. – К., 2001.
25. Ротань В.Г., Зуб І.В., Сонін О.Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 13-є вид., доповнене та перероблене. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010 – 680с.

Додаткова література:

1. Словарь терминов по теории государства и права: Учебное пособие. Рук. авт. кол. Н.И.Панов. – Х.: Основа, 1997г.
2. Теория государства и права - учебник для вузов - Москва -1997г.
3. Жернаков В.В. Поняття примусової праці за законодавством України // Право України. - 1997. - №10. – С. 35-39, 43.
4. Козак З.Я. Контракт за трудовим договором: Навч. посібн. – Львів, 1998.- 28 с.
5. Юридична енциклопедія: в 6т. / Редком.: Ю.С.Шемшученко (відп.ред.) та інші – К.: “Укр.енцикл.”, 1998р.
6. Колот А.М. Оплата праці на підприємстві: організація та удосконалення. – К., 1997.
7. Пилипенко П.Д. Проблеми теорії трудового права: Монографія. – Львів. – 1999. -214 с.
8. Сирота И.М. Право социального обеспечения в Украине: Учебник. – Х.: Одисей, 2000г.Пилипенко П.Д. Способи укладення трудового договору // Право України. -2001.- №4. – С. 56-59
9. Гончарова Г.С., Жернаков В.В., Прилипко С.Н. Трудовое право в вопросах и ответах / учебно-справочное пособие – Одисей – Харьков –2000г.
10. Трудові спори: законодавство, коментар, судова практика / Упорядники: В.А. Скорбагатько, М.Т. Федимин. – К.: Істина, 2000р.
11. Жернаков В.В. Договори про працю у трудовому та цивільному праві // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 2000. - №1. – С. 92-97.
12. О.Ф.Скакун Теорія держави і права – Харків: Консум, 2001.
13. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави: вид. 5-є, зі змінами. Навч. посібник – К.: Атіка, 2001р.
14. Стичинський Б.С. та ін.. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю. – К., 2001. – 1072 с.
15. Чанишева Г.І. Колективні відносини в сфері праці: теоретико-правовий аспект: Монографія. – Одеса, 2001. – 328 с.
16. Загальна теорія держави і права / за ред. М.В. Цвіка, В.Д.Ткаченка, О.В. Петришина. – Х.: Право, 2002р.
17. Хуторян Н.М. Теоретичні проблеми матеріальної відповідальності сторін трудових правовідносин: Монографія. – К., 2002. – 264 с.
18. Козак З.Я. Правове регулювання охорони праці: Навч. посібн. – Львів, 2003.- 168с.
19. Буряк В.Я. Трудові спори: порядок їх вирішення в Україні. – К., 2003.
20. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник/ За ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. -К.: Юрінком Інтер, 2006. – 688с.
21. Колективні трудові спори. / За заг. ред.В.М. Руденка. – К.: Юрінком Інтер,2006. – 384с.
22. Р.А. Ромашов, Н.М. Пархоменко, С.М. Легуша та ін. Теорія держави і права: Навчальний посібник/ За заг. ред. професора Р.А.Ромашова та старшого наукового співробітника Н.М.Пархоменко.-К.:КНТ, 2007.-216с.
23. Дмитренко Ю.П. Трудове право України: підручник / Ю.П. Дмитренко. – К.:Юрінком Інтер, 2009. – 624с.

24. Теліпко В.Е. Науково-практичний коментар Конституції України. Станом на 1 грудня 2010р. / За ред.Мусяки В.Л.- К.: Центр учбової літератури, 2011. - 544с.

Розроблено:
ст. викладач кафедри економіки,
підприємництва та права

О.О.Лобань